

Тернопільська обласна рада
Управління освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка

Кафедра методики викладання мистецьких дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЖИВОПИС

галузь знань 01 Освіта
спеціальність 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)
освітньо-професійна програма бакалавра

Кременець – 2016 р.

Робоча програма «Живопис» для студентів, які навчаються за спеціальністю 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво). Кременець, 2016 р. – 30 с.

Розробник:

Панфілова Александра Георгіївна – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри методики викладання мистецьких дисциплін Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри мистецьких дисциплін та методики їх викладання. Протокол № 1 від «29» серпня 2016 р.

Завідувач кафедри методики викладання мистецьких дисциплін
«29» серпня 2016 р.

 О.Н. Дем'янчук

1. Вступ АНОТАЦІЯ КУРСУ

Програма розрахована на формування у студентів першого року навчання вміння передавати реалістичне зображення навколишнього середовища засобами живопису, розуміння суті творчого процесу, створення художнього образу, а також досконале оволодіння технічними навичками акварельного живопису.

Результатом курсу є ознайомлення студентів з методами виконання живописних робіт з натури; розвиток у молодого спеціаліста його творчих можливостей; основних теоретичних знань та практичне вмінь у цій системі; підготовка до самостійної творчої роботи.

Ключові слова: живописне зображення, акварель, гризайль, колірна гама, колірні співвідношення, натюрморт, нюанс, пейзаж, повітряна перспектива, пропорції, форми.

2.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни															
		Денна форма навчання								Заочна форма навчання							
Кількість кредитів – 27 ECTS	Галузь 01 Освіта Спеціальність Середня освіта (Образотворче мистецтво)	Нормативна															
Змістових модулів – 16		Рік підготовки															
Загальна кількість годин – 810, 810		1-4								1-4							
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2, 2, 3, 2, 2, 4, 2, 3 самостійної роботи студента – 3,2; 3.1; 3,1;3,9;3,2; 4,4; 3,2; 3,1.		Семестр															
		1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8
	Лекції																
	Практичні, семінарські																
	34	36	51	36	34	72	34	36	12	14	14	14	14	16	12	14	
	Лабораторні																
	Самостійна робота																
	54	56	53	70	54	80	54	56	78	76	90	92	$\frac{10}{4}$	106	78	76	
	Форма контролю: залік - 1, 7 екзамен – 2,3,4,5,6,8								Форма контролю: залік- 1, 7 екзамен – 2, 3,4,5,6,8								

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 41,1 % - 58,9 %
 для заочної форми навчання – 13,6 % - 86,4 %

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування у студентів вміння передавати реалістичне зображення навколишнього середовища засобами живопису, розуміння суті творчого процесу, створення художнього образу, а також досконале оволодіння технічними навичками акварельного живопису.

Завдання: ознайомити студентів з методами виконання живописних робіт з натури; розвивати у молодого спеціаліста його творчі можливості; надати основні теоретичні знання та практичні вміння у цій системі; підготувати до творчої роботи.

КОМПЕТЕНЦІЇ

Інтегральна:

- здатність розв'язувати в професійній діяльності або в процесі навчання складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що передбачає застосування теорій та методів науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

Загальні компетенції :

- Знання предметної галузі та розуміння професії
 - Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
 - Здатність до продуктивного (абстрактного, образного, дискурсивного, креативного) мислення

Фахові компетенції:

- Здатність вільно володіти всім арсеналом засобів образотворчого мистецтва: рисунком, кольором, пластикою, композицією, технікою. Здатність розвивати творчу уяву, образне мислення і художній смак.

- Здатність до розвитку художньо-творчих нахилів і здібностей, оволодіння фаховими знаннями з основ формотворення, поглиблення анатомічних знань, технологіями художніх матеріалів, колористики, композиції, стилізації й здатність використовувати креативний підхід, ефективні шляхи у професійній діяльності.

- Здатність створювати та реалізовувати власні художні задуми, володіти академічними та сучасними техніками, прийомами та методиками живопису; професійно вирішувати, як творчі і педагогічні завдання різного характеру.

Програмні результати навчання

Визначати рівень особистісного і професійного розвитку, моделювати траєкторію особистісного самовдосконалення, виявляти здатність до самоорганізації професійної діяльності, застосовувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних практичних задач.

Розуміти та відтворювати теоретичні та методичні основи навчання образотворчого мистецтва. Розуміти специфіку предмету у всіх видах навчальної діяльності. Застосовувати отримані знання при вирішенні педагогічних, творчих, навчально-виховних завдань з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів.

Вміти послідовно та методично вірно передавати реалістичне зображення навколишнього середовища засобами живопису. Знати структуру, основні закономірності живопису, кольорознавства. Вміти аналізувати форму, дотримуватися кольорової єдності та цілісності живописного зображення. Реалізовувати власні художні задуми у педагогічній практиці.

Володіти знаннями законів композиції, знати правила, прийоми й засоби. Використовувати для втілення ідеї твору форму, фактуру, пропорції, ритм, контраст, нюанс та інше. Використовувати принципи композиційної побудови творів у реалізації власних творчих задумів. Використовувати набуті знання у педагогічній діяльності.

Володіти знаннями форми і пластики, пропорцій постаті шляхом спостереження та аналізу. Формувати просторове мислення у студентів. Використовувати теоретичні і практичні знання та вміння, оперувати різними технічними прийомами роботи. Розвивати художнє мислення, творчу уяву, зорову пам'ять, художні здібності школярів.

Володіти засобами образотворчого мистецтва: рисунком, кольором, пластикою, композицією, технікою. Розвивати творчу уяву, образне мислення і художній смак. Розуміти механізми створення мистецьких творів та практично застосовувати теоретичні знання в навчально-освітньому процесі.

4. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Основи кольорознавства. Структура живопису.

ТЕМА 1. Живопис як вираження матеріальної і духовної культури. Види і жанри живопису. Матеріали і техніки.

ТЕМА 2. Колір і середовище. Повітряно-просторова перспектива. Колір – головний компонент живопису. Фактура – різні засоби накладених фарб. Світлотінь – співвідношення світла та тіні у картині. Перспектива – засіб створення просторового ефекту на площині.

ТЕМА 3. Основи кольорознавства. Виконання вправ по вивченню властивостей кольору (акварель, гуаш). Поняття про колір. Сприймання кольорів та їх взаємодії в образотворчій діяльності. Ахроматичні та хроматичні кольори. Практичне завдання заливка, розтяжка одного кольору.

ТЕМА 4. Замальовки рослин, квітів, фруктів, овочів (аквареллю). Заливка локальним кольором. Вливання кольору в колір. Вивчення і відображення рефлексів, полиску, тіней.

ТЕМА 5. Натюрморт в зближеній гамі кольорів (акварель). Передача пропорцій і форм предметів у натюрморті, промальовування об'єм і освітлення.

ТЕМА 6. Натюрморт в контрастній гамі кольорів. Послідовність і виконання побудови натюрморту, особливості світлотіньового вирішення, виділяти контраст за допомогою кольору.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Основні закономірності реалістичного живопису. Технічні можливості акварелі.

ТЕМА 7. Натюрморт із використанням скляного посуду(банки, вази, пляшки, фужери та ін.). Лінійно-конструктивна побудова, пропорційні співвідношення, а також передача цілісності постановки. Тональні відношення у передачі плановості і повітряної перспективи, матеріальності прозорих предметів.

ТЕМА 8. Малювання гіпсових геометричних фігур. Передача об'єму, предмету. Гризайль. Матеріал - акварель. Вивчення основ живопису гіпсових предметів. Методика виконання гіпсів у техніці гризайль.

МОДУЛЬ 2.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Закономірності побудови об'ємної форми кольором.

ТЕМА 9. Малювання з натури складок драперії. Гризайль. Матеріал - акварель. Послідовність виконання складок драперії, особливості світлотіньового вирішення, передавання фактури тканини.

ТЕМА 10. Натюрморт із двох предметів на тлі драперії. Гризайль (акварель). Послідовність побудови натюрморту, виконання його в етюді, особливості світлотіньового та тонового вирішення, деталізація та узагальнення всієї роботи.

ТЕМА 11. Натюрморт із двох – трьох білих предметів на яскравому фоні (акварель). Послідовність побудови натюрморту, виконання його в етюді, світлотіньове та тонове вирішення, особливості передачі білих предметів на тлі яскравих драперій, деталізація та узагальнення всієї роботи.

ТЕМА 12. Натюрморт з букетом весняних квітів (акварель). Послідовність побудови натюрморту; світлотіньове та тонове вирішення, виділення контрасту, рефлексу; особливості передачі колористично впливу квітів на предмети натюрморту; деталізація та узагальнення всієї роботи.

ТЕМА 13. Простий натюрморт у контражурі (акварель). Послідовність побудови натюрморту, особливості світлотіньового та тонового вирішення при контражурі, деталізація та узагальнення всієї роботи.

МОДУЛЬ 3.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV. Колористичні співвідношення у живописному зображенні.

ТЕМА 14. Натюрморт на вивчення контрасту кольору. Бокове освітлення. Матеріал – гуаш, олія. Послідовність побудови натюрморту, виконання його в етюді, світлотіньове та тонове вирішення, особливості передачі білих предметів на тлі яскравих драперій, деталізація та узагальнення всієї роботи.

ТЕМА 15. Складний тематичний натюрморт на тлі яскравих драперій. Матеріал – гуаш, олія. Виконання та послідовність складного натюрморту,

світлотіньове та тонове вирішення, особливості передачі предметів на тлі яскравих драперій, деталізація та узагальнення всієї роботи. Специфіка передачі фактури за допомогою матеріалу.

ТЕМА 16. Нескладний натюрморт на зближенні кольори. Техніка виконання «по-волоному». Матеріал – акварель. Відображення предметів на волоному папері використовуючи влиття кольору в колір. Виявити форму об'ємних предметів кольором технікою по воломому.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V. Особливості роботи олійними фарбами. Корпусне перекриття.

ТЕМА 17. Простий натюрморт із двох предметів на контрастному тлі. Гризаль – гуаш, олія. Виконання та послідовність простого натюрморту, світлотіньове та тонове вирішення, особливості передачі предметів на контрастному тлі, деталізація та узагальнення всієї роботи. Специфіка передачі фактури за допомогою матеріалу.

ТЕМА 18. Натюрморт на нюансні кольорові співвідношення (гуаш, олія). Послідовність виконання натюрморту на зближенні кольори, світлотіньове та тонове співвідношення, деталізація та узагальнення всієї роботи. Специфіка передачі фактури за допомогою матеріалу.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI. Колористична цілісність живописного зображення.

ТЕМА 19. Натюрморт, створений із білих предметів на кольоровому тлі. Матеріал – гуаш, олія. Особливість побудови натюрморту із білих предметів, світлотіньове та тонове вирішення, особливості передачі на білих предметах рефлексу, відтінків кольору яскравих драперій, деталізація та узагальнення всієї роботи.

ТЕМА 20. Натюрморт із предметів, контрастних за кольором. Матеріал – гуаш, олія. Виконання та послідовність натюрморту, світлотіньове та тонове вирішення, особливості передачі предметів контрастних за кольором, деталізація та узагальнення всієї роботи. Специфіка передачі фактури за допомогою матеріалу.

ТЕМА 21. Короткочасні замальовки опудал птахів на нейтральному тлі (гуаш, олія). Вивчення анатомічної та конструктивної побудови птахів. Послідовність та специфіка передачі пір'я у птахів за допомогою матеріалу.

МОДУЛЬ 4.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VII. Колористичні закономірності. Кольорова гама.

ТЕМА 22. Натюрморт із предметів з різною фактурною поверхнею (гуаш, олія). Виконання та послідовність складного натюрморту, світлотіньове та тонове вирішення; особливості передачі предметів їх фактури та поверхні за допомогою матеріалу, деталізація та узагальнення всієї роботи.

ТЕМА 23. Натюрморт і інтер'єрі (гуаш, олія). Особливості виконання складного натюрморту в інтер'єрі. Зображення на полотні елементів інтер'єру.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VIII. *Навчальні завдання в процесі роботи над живописом голови людини.*

ТЕМА 24. Складний натюрморт із гіпсовою головою (гуаш, олія). Методика виконання і послідовності зображення натюрморту з гіпсовою головою. Тональні відношення у передачі плановості та цілісності постановки.

ТЕМА 25. Зображення голови натурника з чітко вираженою анатомічною формою. Гризайль (гуаш, олія). Вивчення пропорцій голови людини, анатомічної будови, передача характерних рис обличчя натурника; освітлення, матеріальність волосся, одягу, тіла.

ТЕМА 26. Короткочасні замальовки голови натурника в різних поворотах (гуаш, олія). Вивчення компонування портрету на аркуші паперу, пропорцій голови людини, анатомічної будови, передача характерних рис обличчя натурника; освітлення, матеріальність волосся, одягу, тіла.

МОДУЛЬ 5.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IX. *Колір у живописному зображенні натури.*

ТЕМА 27. Робота на пленері. Пейзаж (матеріал на вибір). Передача плановості у пейзажі.

ТЕМА 28. Етюд жіночої голови на кольоровому тлі (олія). Компонування портрету на аркуші паперу, анатомічна побудова та характерні особливості обличчя натурниці, освітлення матеріальність шкіри і волосся, одягу, вплив тла на тонове вирішення обличчя.

ТЕМА 29. Зображення чоловічої голови на тлі інтер'єру. Компонування портрету на аркуші паперу, анатомічна побудова та характерні особливості обличчя натурника, вплив тла заднього плану та елементів інтер'єру на зображення. Передача психологічного настрою за допомогою техніки олійного живопису.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ X. *Композиційні принципи реалістичного зображення з натури.*

ТЕМА 29. Етюд жіночої голови у головному уборі (акварель). Компонування портрету на аркуші паперу, анатомічна побудова та характерні особливості обличчя натурниці, освітлення матеріальність шкіри і волосся, одягу, вплив тла та головного убору на тонове вирішення обличчя. Передача психологічного настрою за допомогою техніки акварельного живопису.

Тема 31. Складний тематичний натюрморт. (Олія) Компонування предметів у форматі, лінійно-конструктивна побудова, передача матеріальності, гармонія колориту.

Тема 32. Зображення голови натурника на нейтральному тлі. (Олія) Компонування портрету з плечовим поясом на аркуші паперу, передача анатомічної побудови та характерних вікових особливостей обличчя натурника, вплив тла на зображення. Передача психологічного настрою за допомогою техніки олійного живопису.

МОДУЛЬ 6.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ XI. *Творчий підхід до тривалої живописної постановки. Можливості створення художнього образу.*

ТЕМА 33. Зображення голови старого чоловіка з плечовим поясом на темному кольоровому тлі (акварель). Компонування портрету з плечовим поясом на аркуші паперу, передача анатомічної побудови та характерних вікових особливостей обличчя натурника, вплив тла заднього на зображення. Передача психологічного настрою за допомогою техніки акварельного живопису.

ТЕМА 34. Копіювання творів відомих художників. Портрет. (Олія). Вивчення особливостей художньої манери старих майстрів-портретистів на прикладі класичних творів живопису. Передача колориту, пластичності натури.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ XII. *Розуміння форми і значення деталей в опрацюванні живописного зображення*

ТЕМА 35. Поясний портрет із введенням у композицію рук (пів фігура). Вивчення анатомії, законів формотворення, конструктивної побудови голови, плечового поясу та рук людини. Особливості прийомів живопису олійними фарбами.

ТЕМА 36. Зображення пів фігури людини в одязі на кольоровому тлі. Закони конструктивної побудови голови, плечового поясу та рук людини. Особливості прийомів живопису олійними фарбами та вплив кольорового тла на зображення.

МОДУЛЬ 7.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ XIII. *Особливості роботи над навчальною постановкою в приміщенні і на пленері.*

ТЕМА 37. Півфігура. Зображення оголеної чоловічої натури на тлі інтер'єру кімнати. Закони конструктивної побудови голови, плечового поясу та рук людини, особливості живопису олійними фарбами, вплив тла заднього плану та елементів інтер'єру на зображення.

ТЕМА 38. Зображення одягненої жіночої пів фігури на тлі екстер'єру. Особливості живопису олійними фарбами фігури людини на тлі екстер'єру. Закони конструктивної побудови голови, плечового поясу та рук людини.

ТЕМА 39. Короткочасні замальовки фігури людини у різному положенні. Вивчення особливостей тіла людини у різних положеннях, статиці та динаміці, передача кольорової гами в техніці акварельного та гуашевого живопису.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ XIV. *Особливості роботи над живописом фігури людини.*

ТЕМА 40. Оголена чоловіча фігура на нейтральному тлі. Закони конструктивної побудови голови, плечового поясу, рук та ніг людини, особливості живопису олійними фарбами та вплив нейтрального тла на зображення оголеної натури.

ТЕМА 41. Копіювання відомих творів живопису за заданою тематикою (олія).

МОДУЛЬ 8.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ XV. *Завдання і методи вирішення в навчальній постановці живої натури. Аналіз форми, кольорова єдність і цілісність живописного зображення.*

ТЕМА 42. Короткочасні замальовки оголеної фігури з різних положень. Особливості замальовок оголеної фігури людини в різних положеннях, закони конструктивної побудови тіла людини.

ТЕМА 43. Оголена жіноча фігури на темному кольоровому тлі. Закони конструктивної побудови голови, плечового поясу, рук та ніг людини, особливості живопису олійними фарбами та вплив кольорового тла на зображення оголеної жіночої фігури.

ТЕМА 44. Одягнена жіноча фігура в інтер'єрі. Закони конструктивної побудови голови, плечового поясу, рук та ніг людини, особливості живопису олійними фарбами та вплив інтер'єру на зображення людської фігури.

ТЕМА 45. Двофігурна тематична композиція на тлі інтер'єру. Використання законів композиції, знань анатомії людського тіла, особливостей живопису олійними фарбами, вплив заднього плану і елементів інтер'єру на постановку.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ XVI. *Можливості створення художнього образу методами живопису в тематичній навчальній постановці.*

ТЕМА 46. Фігура людини на тлі пейзажу

Вивчення особливостей зображення фігури людини у пейзажі. Зображення тіла людини у різних положеннях, передача кольорової гами в техніці олійного живопису.

ТЕМА 47. Робота на пленері. Пейзаж з елементами архітектури

Вивчення особливостей зображення архітектурного пейзажу із людськими фігурами. Передача лінійної перспективи, плановості, колірною ладу

4. Структура навчальної дисципліни

1 курс

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма						Заочна форма							
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	лаб	пр	інд	с.р.		л	лаб	пр	інд	с.р.		
Семестр 1														
Модуль I														
Змістовий модуль 1. Структура живопису.														
Тема 1. Живопис як вираження матеріальної і	3			1		2	6							6

духовної культури. Види і жанри живопису. Матеріали і техніки.												
Тема 2. Колір і середовище. Повітряно – просторова перспектива.	3			1		2	11			1		10
Тема 3. Основи кольорознавства. Виконання вправ по вивченню властивостей кольору (Акварель).	6			2		4	11			1		10
Тема 4. Замальовки рослин, квітів, овочів, фруктів (Акварель).	14			6		8	12			2		10
Тема 5. Натюрморт у зближеній гамі кольорів (Акварель).	16			6		10	12			2		10
Тема 6. Натюрморт у контрастній гамі кольорів (Акварель).	16			6		10	10					10
Разом за змістовим модулем 1	58			22		36	62			6		56
Змістовий модуль 2. Основні закономірності реалістичного живопису. Технічні можливості акварелі.												
Тема 7. Натюрморт із використанням скляного посуду (банки, вази, пляшки, фужери тощо).	16			6		10	12			2		10
Тема 8. Зображення гіпсових геометричних предметів. Передача об'єму предмету. Гризайль. (Акварель).	14			6		8	14			4		10
Разом за змістовим модулем 2	30			12		18	26			6		20
Разом за семестр 1.	88			34		54	88			12		76
Семестр 2												
Модуль II												
Змістовий модуль 3. Закономірності побудови об'ємної форми кольором.												
Тема 9. Зображення з натури складок	16			6		10	16			2		14

драперії з орнаментом. (Акварель).												
Тема 10. Натюрморт із двох предметів на тлі драперії. Гризайль (Акварель).	20			8		12	18			2		16
Тема 11. Натюрморт із двох – трьох білих предметів на яскравому фоні (акварель).	18			8		10	20			4		16
Тема 12. Натюрморт із букетом весняних квітів (акварель).	18			6		12	20			4		16
Тема 13. Простий натюрморт у контражурі (акварель).	20			8		12	18			2		16
Разом за змістовим модулем 3.	92			36		54	92			14		78
Разом за семестр 2.	92			36		54	90			14		76
Разом за 1 курс	180			70		110	180			26		154

2 курс

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Семестр 3												
Модуль III												
Змістовий модуль 4. Колористичні співвідношення у живописному зображенні.												
Тема 14. Натюрморт на вивчення контрасту кольору. Бокове освітлення. (Гуаш, олія).	14			8		6	11			3		8
Тема 15. Складний тематичний натюрморт на тлі яскравих драперій. (Гуаш, олія).	17			11		6	10					10
Тема 16. Нескладний натюрморт на зближені кольори. Техніка виконання	10			4		6	11			3		8

«по мокрому». (Акварель)												
Разом за змістовим модулем 4.	41		23		18	32			6		26	
Змістовий модуль 5. Особливості роботи олійними фарбами. Корпусне перекриття.												
Тема 17. Простий натюрморт з двох предметів на контрастному тлі. Гризаль. (Гуаш, олія)	14		6		8	12			2		10	
Тема 18. Натюрморт на нюансні кольорові співвідношення. (Гуаш, олія)	14		6		8	10					10	
Разом за змістовим модулем 5.	28		12		16	22			2		18	
Змістовий модуль 6. Колористична цілісність живописного зображення.												
Тема 19. Натюрморт, створений із білих предметів на кольоровому тлі. (Гуаш, олія)	12		6		6	14			2		12	
Тема 20. Натюрморт із предметів, контрастних за кольором. (Гуаш, олія)	14		8		6	16			4		12	
Тема 21. Короткочасні замальовки опудал птахів на нейтральному тлі. (Гуаш, акварель)	9		2		7	20					22	
Разом за змістовим модулем 6.	35		16		19	50			6		48	
Разом за семестр 3.	104		51		53	104			14		90	
Семестр 4												
Модуль IV												
Змістовий модуль 7. Колористичні закономірності. Кольорова гама.												
Тема 22. Натюрморт з предметів з різною фактурною поверхнею. (Гуаш, олія)	30		10		20	30					30	
Тема 23. Натюрморт в інтер'єрі. (Гуаш, олія)	26		6		20	32			4		28	
Разом за змістовим модулем 7.	56		16		40	62			4		58	
Змістовий модуль 8. Методика виконання												

живописного портрету											
Тема 24. Складний натюрморт з гіпсовою головою. (Гуаш, олія)	18			8		10	12			2	10
Тема 25. Зображення голови натурника з чітко вираженою анатомічною формою. Гризайль. (Гуаш, олія)	16			6		10	16			4	12
Тема 26. Короткочасні живописні замальовки голови натурника в різних поворотах. (Гуаш, олія)	16			6		10	16			4	12
Разом за змістовим модулем 8.	50			20		30	44			10	34
Разом за семестр 4.	106			36		70	106			14	92
Разом за 2 курс	210			87		123	210			28	182

3 курс

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Семестр 5												
Модуль V												
Змістовий модуль 9. Колір у живописному зображенні природи.												
Тема 27. Робота на пленері. Пейзаж (матеріал на вибір).	14			4		10	12			2	10	
Тема 28. Етюд жіночої голови на кольоровому тлі. (Олія)	14			6		8	18			6	12	
Тема 29. Зображення чоловічої голови на тлі інтер'єру. (Олія)	14			6		8	22				22	
Разом за змістовим модулем 9.	42			16		26	52			8	44	
Змістовий модуль 10. Композиційні принципи реалістичного зображення голови людини з природи.												
Тема 30. Етюд	14			6		8	22				22	

жіночої голови в головному уборі. (матеріал на вибір)												
Тема 31. Складний тематичний натюрморт. (Олія)	18			6		12	22			6		16
Тема 32. Зображення голови натурника на нейтральному тлі. (Олія)	14			6		8	22					22
Разом за змістовим модулем 2	46			18		28	66			6		60
Разом за семестр 5.	88			34		54	118			14		104
Семестр 6												
Модуль VI												
Змістовий модуль 11. Творчий підхід до тривалої живописної постановки. Особливості створення художнього образу												
Тема 33. Зображення з натури голови людини похилого віку (чоловіча модель) з плечовим поясом на темному кольоровому тлі. (Акварель)	38			18		20	28			4		24
Тема 34. Копіювання творів відомих художників. Портрет. (Олія)	38			18		20	28			4		24
Разом за змістовим модулем 11.	76			36		40	56			8		48
Змістовий модуль 12. Розуміння форми і значення деталей в опрацюванні живописного зображення.												
Тема 35. Поясний портрет із введенням у композицію рук (пів фігура). (Матеріал за вибором)	38			18		20	32			4		28
Тема 36. Зображення пів фігури людини в одязі на кольоровому тлі.). (Матеріал за вибором)	38			18		20	34			4		30
Разом за змістовим модулем 12.	76			36		40	66			8		58

За семестр 6.	152			72		80	122			16		106
Разом за 3 курс	240			106		134	240			30		210

4 курс

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Семестр 7												
Модуль VII												
Змістовий модуль 13. Особливості роботи над навчальною постановкою в приміщенні і на пленері.												
Тема 37. Півфігура. Зображення оголеної чоловічої натури на тлі інтер'єру кімнати.	16			6		10	18			4		14
Тема 38. Зображення одягненої жіночої півфігури на тлі екстер'єру.	16			6		10	14			2		12
Тема 39. Короткочасні замальовки фігури людини в різному положенні.	16			6		10	14			2		12
Разом за змістовим модулем 13.	48			18		30	46			8		38
Змістовий модуль 14. Особливості роботи над живописом фігури людини.												
Тема 40. Оголена чоловіча фігура на нейтральному тлі.	20			8		12	22			2		20
Тема 41. Копіювання відомих творів мистецтва за заданою тематикою	20			8		12	22			2		20
Разом за змістовим модулем 14.	40			16		24	44			4		40
За семестр 7.	88			34		54	90			12		78
Семестр 8												
Модуль XVIII												
Змістовий модуль 15. Завдання і методика вирішення в навчальній постановці живої натури. Аналіз форми, кольорова єдність і цілісність живописного зображення.												
Тема 42. Короткочасні замальовки одягненої фігури з різних положень.	14			6		8	12			2		10

Тема 43. Оголена жіноча фігура на темному кольоровому тлі.	18			6		12	14			4		10
Тема 44. Одягнена жіноча фігура в інтер'єрі.	12					12	14			4		10
Тема 45. Двофігурна тематична композиція.	14			6		8	14					14
Разом за змістовим модулем 15.	58			18		40	54			10		44
Модуль XV												
Змістовий модуль 16. Можливості створення художнього образу методами живопису в тематичній навчальній постановці.												
Тема 46. Фігура людини на тлі пейзажу	16			8		8	18			2		16
Тема 47. Робота на пленері. Пейзаж з елементами архітектури та постатями людей	18			10		8	18			2		16
Разом за змістовим модулем 16.	34			18		16	36			4		32
За семестр 8.	92			36		56	90			14		76
Разом за 4 курс	180			70		106	180			26		154
РАЗОМ	810			333		477	810			110		700

5. Теми лабораторних занять 1 курс

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
1.	Основи кольорознавства. Виконання вправ по вивченню властивостей кольору (Акварель).	1	
2.	Замальовки рослин, квітів, овочів, фруктів (Акварель).	1	1
3.	Натюрморт в зближеній гамі кольорів (Акварель).	2	1
4.	Натюрморт в контрастній гамі кольорів (Акварель).	6	1
5.	Натюрморт із використанням скляного посуду (банки, вази, пляшки, фужери тощо).	6	1
6.	Живописне зображення гіпсових предметів. Передача об'єму предмету простою заливкою. Гризайль. (Акварель).	6	
7.	Живопис з натури складок драперії. Гризайль (Акварель).	6	2
8.	Натюрморт із двох предметів на тлі драперії. Гризайль (Акварель).	6	4
Разом за сем. 1.		34	12
9.	Зображення з натури складок драперії з орнаментом. (Акварель).	6	2
10.	Натюрморт із двох предметів на тлі драперії. Гризайль (Акварель).	8	-

11.	Натюрморт із двох – трьох білих предметів на яскравому фоні (акварель).	8	2
12.	Натюрморт із букетом весняних квітів (акварель).	6	
13.	Простий натюрморт у контражурі (акварель).	8	
Разом за сем. 2.		36	14

2 курс

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
12.	Натюрморт на вивчення контрасту кольору. Бокове освітлення. (Гуаш, олія).	8	4
13.	Складний тематичний натюрморт на тлі яскравих драперій. (Гуаш, олія).	11	-
14.	Нескладний натюрморт на зближені кольори. Техніка виконання «по мокрому». (Акварель)	4	-
15.	Простий натюрморт з двох предметів на контрастному тлі. Гризаль. (Гуаш, олія)	6	4
16.	Натюрморт на зближенні кольорові співвідношення. (Гуаш, олія)	6	-
17.	Натюрморт, створений із білих предметів на кольоровому тлі. (Гуаш, олія)	6	4
18.	Натюрморт із предметів, контрастних за кольором. (Гуаш, олія)	8	4
19.	Короткочасні замальовки опудал птахів на нейтральному тлі. (Гуаш, акварель)	2	2
Разом за сем. 3.		51	18
20.	Натюрморт з предметів з різною фактурною поверхнею. (Гуаш, олія)	10	2
21.	Натюрморт в інтер'єрі. (Гуаш, олія)	10	-
22.	Складний натюрморт з гіпсовою головою. (Гуаш, олія)	14	4
23.	Зображення голови натурника з чітко вираженою анатомічною формою. Гризайль. (Гуаш, олія)	12	4
24.	Короткочасні замальовки голови натурника в різних поворотах. (Гуаш, олія)	8	-
Разом за сем. 4.		54	10

3 курс

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
1.	Робота на пленері. Пейзаж (матеріал на вибір)	4	2
2.	Етюд жіночої голови на кольоровому тлі. (Олія)	6	6
3.	Зображення чоловічої голови на тлі інтер'єру. (Олія)	6	-
4.	Етюд жіночої голови в головному уборі. (матеріал на вибір)	6	-
5.	Складний тематичний натюрморт. (Олія)	6	6
6.	Зображення голови натурника на нейтральному тлі. (Олія)	6	-
Разом за сем. 5.		34	14
7.	Зображення з природи голови людини похилого віку (чоловіча модель) з плечовим поясом на темному кольоровому тлі. (Акварель)	18	4
8.	Копіювання творів відомих художників. Портрет. (Олія)	18	4
9.	Поясний портрет із введенням у композицію рук (пів фігура).	18	4
10.	Зображення пів фігури людини в одязі на кольоровому тлі.	18	4

Разом за сем. 6.	54	16
-------------------------	-----------	-----------

4 курс

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
1.	Півфігура. Зображення оголеної чоловічої натури на тлі інтер'єру кімнати.	6	4
2.	Зображення одягненої жіночої пів фігури на тлі екстер'єру.	6	4
3.	Короткочасні замальовки фігури людини в різному положенні.	6	4
4.	Оголена чоловіча фігура на нейтральному тлі.	8	6
5.	Копіювання відомих творів мистецтва за заданою тематикою	8	6
Разом за сем. 7		34	24
6.	Короткочасні замальовки одягненої фігури з різних положень.	4	6
7.	Оголена жіноча фігура на темному кольоровому тлі.	4	6
8.	Одягнена жіноча фігура в інтер'єрі.	4	-
9.	Двофігурна тематична	4	-
11.	Фігура людини у на тлі пейзажу	4	6
12.	Робота на пленері. Пейзаж з елементами архітектури	4	6
Разом за сем. 8.		24	24
Усього годин:		58	48

7. Самостійна робота

1 курс

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
1.	Живопис як вираження матеріальної і духовної культури. Види і жанри живопису. Матеріали і техніки. Вправи.	2	4
2.	Колір і середовище. Повітряно – просторова перспектива. Вправи.	4	6
3.	Короткочасні замальовки овочів та фруктів (акварель) А – 3.	4	6
4.	Нескладний натюрморт з овочами і фруктами (аварель) А – 3.	2	8
5.	Натюрморт із двох предметів на фоні світлих драперій. Гризайль (акварель) А – 3.	4	8
6.	Малювання драперій. Колористичне вирішення (акварель, гуаш) А – 3.	4	8
7.	Малювання предметів побуту в інтер'єрі. (акварель) А – 3.	8	14
8.	Виконання короткочасних замальовок скляного посуду різної форми (акварель, гуаш) А – 3. Матеріал – за вибором студента А – 3.	8	13
Разом за сем. 1		55	67
9.	Зимові пленерні замальовки (акварель) А – 3.	8	14
10.	Натюрморт із білих предметів на нейтральному тлі (акварель) А – 3.	8	14
11.	Натюрморт у техніці «по-мокрому» (акварель) А – 3.	6	14
12.	Натюрморт із предметів наближених за кольором (акварель) А – 3.	6	12
13.	Натюрморт з предметів із різною фактурною поверхнею на виявлення контрасту кольору та фактури (акварель) А – 3.	6	14

Разом за сем. 2.	55	68
-------------------------	-----------	-----------

2 курс

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
14.	Натюрморт з гіпсовими елементами (симетрична розетка, акварель) А – 3.	6	8
15.	Виконання простого натюрморту із використанням асиметричної гіпсової розетки (акварель) А – 3.	8	10
16.	Виконання етюд натюрморту з гіпсовою вазою при штучному освітленні. Гризайль (акварель) А – 3.	4	9
17.	Виконання складного натюрморту з використанням гіпсової капітелі при різкому штучному освітленні (акварель). А – 3.	8	8
18.	Довготривалі замальовки птахів (акварель, гуаш) А – 3.	6	8
19.	Замальовки осіннього лісу (акварель, гуаш) А – 3.	8	8
20.	Натюрморт на контрастні кольорові співвідношення (акварель) А – 3.	8	8
21.	Зарисовки з натури керамічного посуду (акварель). А – 3.	5	8
Разом за сем. 3.		53	67
22.	Короткочасні замальовки тварин (акварель, гуаш, туш перо)	14	16
23.	Натюрморт в екстер'єрі з предметів побуту та овочів (акрил) А – 3.	14	16
24.	Тематичний натюрморт з гіпсовою головою (акрил) А – 3.	14	16
25.	Замальовки голови людини у різні нх ракурсних поворотах. Гризайль (акрил, олія)	14	16
26.	Виконання етюдів чоловічого портрету на кольоровому тлі (олія).	14	16
Разом за сем. 4.		70	96

3 курс

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
1.	Робота на пленері. Пейзаж (матеріал на вибір). Етюд. А – 3.	10	10
2.	Етюд жіночого портрету вище лінії горизонту (олія) А – 3	8	12
3.	Етюд чоловічої голови нижче лінії горизонту (олія) А – 3.	8	22
4.	Зображення портрету людини з руками. (пів фігура, оголена натура) (олія) А – 3.	8	22
5.	Виконання творів іконопису (олія, темпера)	12	16
6.	Дитячий портрет (олія) А – 3.	8	22
Разом за сем 5.		54	104
7.	Портрет жінки похилого віку (олія) А – 3	20	24
8.	Копіювання портретів, виконаних відомими митцями (олія) А – 3.	20	24
9.	Зображення пів фігури людини в тематичному одязі на тлі інтер'єру (жіноча модель) (олія) 40/60.	20	28
10.	Весняний пейзаж. Етюд (олія) 40/60.	20	30
Разом за сем 6.		80	106

4 курс

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
1.	Зображення оголеної жіночої пів фігури в інтер'єрі (олія) 40/60.	16	16
2	Короточасні замальовки фігури людини у різних ракурсних положеннях (олія) 40/60.	16	16
3	Копіювання натюрмортів фламандських майстрів (олія)	16	17
4.	Виконання копії багатофігурної сцени побуту (олія) 50/70.	16	18
5.	Етюди весняного пейзажу (олія)	16	18
Разом за сем 7.		80	81
7.	Етюд жіночої фігури в одязі в екстер'єрі (олія) 50/70.	6	6
8.	Зображення двофігурної тематичної композиції в екстер'єрі (олія) 50/70.	8	8
9.	Фігура людини у пейзажі. Моє місто. (олія) 50/70.	8	8
10.	Виконання з натури швидких етюдних замальовок фігури людини в русі (олія) 50/70.	6	6
11.	Етюд фігури людини в тематичному одязі на тлі інтер'єру (жіноча модель) (олія) 40/60.	8	8
12.	Тематичний натюрморт при вираженому штучному освітленні.	6	5
Разом за сем. 1		42	41

8. Методи навчання.

- наочний (показ картин, способів і прийомів роботи);
- пояснювально-ілюстративний;
- практичний (тренувальні вправи);
- метод формування пізнавального інтересу;
- стимулювання і мотивації;

9. Методи контролю

- практичний;
- самоконтролю;
- поточний;
- підсумковий (екзамен, залік, кафедральний перегляд)

10. Розподіл балів, які отримують студенти (поточне оцінювання) 1 курс

(залік)

Семестр 1							Сума	
Поточне оцінювання та самостійна робота								
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
8	8	8	8	8	10	10	10	70

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

8-10 БАЛІ ставиться, якщо студент виконав повний обсяг роботи, композиційно правильно розмістив зображення на форматі, дотримався пропорцій, цілісності колірної гами, виявив знання законів формотворення, передав об'єм та пластику, а також фактуру та матеріал.

5-7 БАЛІ ставиться, якщо студент виконав повний обсяг роботи, але в роботі є помилка: невдало композиційне розміщення зображення на аркуші або є порушення в пропорціях, або в побудові, студент достатньо добре володіє засобами світлотіні і виражальними засобами живопису, але допускає несуттєві помилки.

2-4 БАЛІ ставиться, якщо студент виконував завдання, але в роботі допустився цілого ряду помилок: невдало розмістив зображення на аркуші, порушив пропорції, є анатомічні помилки, відсутній об'єм в зображенні, не передана фактура.

0-1 БАЛІВ – ставиться у тому випадку, коли студент виконав програму нормативної навчальної дисципліни менше як на 10 % від заданого плану

(екзамен)

Семестр 2					Сума	
Поточне оцінювання та самостійна робота						
Змістовий модуль 3			Змістовий модуль 4			
T9	T10	T11	T12	T13		
6	6	6	6	6	30	

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

6 БАЛІВ ставиться, якщо студент виконав повний обсяг роботи, композиційно правильно розмістив зображення на форматі, дотримався пропорцій, виявив знання законів формотворення, передав об'єм та пластику, колорит, а також фактуру та матеріал.

4-5 БАЛІ ставиться, якщо студент виконав повний обсяг роботи, але в роботі є помилка: невдало композиційне розміщення зображення на аркуші або є порушення в пропорціях, або в побудові, студент достатньо добре володіє засобами світлотіні і виражальними засобами живопису, але допускає несуттєві помилки.

3-2 БАЛІ ставиться, якщо студент виконував завдання, але в роботі допустився цілого ряду помилок: невдало розмістив зображення на аркуші, порушив пропорції, є анатомічні помилки, відсутній об'єм в зображенні, не передана фактура.

1-0БАЛІВ – ставиться у тому випадку коли студент виконав програму нормативної навчальної дисципліни менше як на 10 % від заданого плану

Шкала оцінювання: національна та ECTS

**2 курс
(екзамен)**

Семестр 3								Сума
Поточне оцінювання та самостійна робота								30
Змістовий модуль 5			Змістовий модуль 5			Змістовий модуль 6		
T 14	T 15	T 16	T 17	T 18	T 19	T 20	T 21	
3	3	4	4	4	4	4	4	

3-4 БАЛИ ставиться, якщо студент засвоїв повний обсяг матеріалу, композиційно і методично вірно правильно розмістив зображення на форматі, дотримався пропорцій, цілісності колірної гами, а також передає фактуру та матеріал.

2 БАЛИ ставиться, якщо студент виконав повний обсяг роботи, але в роботі допущені помилки: невдале композиційне розміщення зображення на аркуші або є порушення в пропорціях, студент недостатньо добре володіє засобами світлотіні і виражальними засобами живопису.

1 БАЛ ставиться, якщо студент виконав завдання, але в роботі допустився цілого ряду помилок: невдало розмістив зображення на аркуші, грубо порушив пропорції, допустив анатомічні помилки, відсутній об'єм в зображенні, не передана фактура.

Шкала оцінювання: національна та ECTS
(екзамен)

Семестр 4					Сума
Поточне оцінювання та самостійна робота					30
Змістовий модуль 7			Змістовий модуль 8		
T 22	T 23	T 24	T 25	T 26	
6	6	6	6	6	

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

6 БАЛІВ ставиться, якщо студент виконав повний обсяг роботи, композиційно правильно розмістив зображення на форматі, дотримався пропорцій, передав об'єм та пластику, а також фактуру та матеріал.

4-5 БАЛИ ставиться, якщо студент виконав повний обсяг роботи, але в роботі є помилка: невдале композиційне розміщення зображення на аркуші або є порушення в пропорціях або студент недостатньо добре володіє засобами світлотіні і виражальними засобами живопису.

3-2 БАЛИ ставиться, якщо студент виконував завдання, але в роботі допустився цілого ряду помилок: невдало розмістив зображення на аркуші, порушив пропорції, є анатомічні помилки, відсутній об'єм в зображенні, не передана фактура.

1 БАЛ – ставиться у тому випадку коли студент виконав програму нормативної навчальної дисципліни менше як на 10 % від заданого плану

3 курс

(екзамен)

Семестр 5						Сума
Поточне оцінювання та самостійна робота						30
Змістовий модуль 9			Змістовий модуль 10			
Т 27	Т 28	Т 29	Т 30	Т 31	Т 32	
5	5	5	5	5	5	

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

5 БАЛІВ ставиться, якщо студент виконав повний обсяг роботи, композиційно правильно розмістив зображення на форматі, дотримався пропорцій, цілісності колірної гами, виявив знання пластичної анатомії передав об'єм та пластику, а також фактуру та матеріал.

3-4 БАЛИ ставиться, якщо студент виконав повний обсяг роботи, але в роботі є помилка: невдале композиційне розміщення зображення на аркуші або є порушення в пропорціях, або в малюнку недостатньо показано знання пластичної анатомії або студент недостатньо добре володіє засобами світлотіні і виражальними засобами живопису.

2 БАЛИ ставиться, якщо студент виконував завдання, але в роботі допустився цілого ряду помилок: невдало розмістив зображення на аркуші, порушив пропорції, є анатомічні помилки, відсутній об'єм в зображенні, погано передана фактура.

1-БАЛ ставиться у тому випадку, коли студент виконав програму нормативної навчальної дисципліни менше як на 10 % від заданого плану

Шкала оцінювання: національна та ECTS

(екзамен)

Семестр 6			Сума
Поточне оцінювання та самостійна робота			30
Змістовий модуль 11	Змістовий модуль 12		
Т 33	Т 34	Т 35	
10	10	10	

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

8-7 БАЛІВ ставиться, якщо студент виконав повний обсяг роботи, композиційно правильно розмістив зображення на форматі, дотримався пропорцій, цілісності колірної гами, виявив знання пластичної анатомії передав об'єм та пластику, а також фактуру та матеріал.

6-4 БАЛИ ставиться, якщо студент виконав повний обсяг роботи, але в роботі є помилка: невдале композиційне розміщення зображення на аркуші або є порушення в пропорціях, або в малюнку недостатньо показано знання пластичної анатомії або студент недостатньо добре володіє засобами світлотіні і виражальними засобами малюнка.

3-2 БАЛИ ставиться, якщо студент виконував завдання, але в роботі допустився цілого ряду помилок: невдало розмістив зображення на аркуші, порушив пропорції, є анатомічні помилки, відсутній об'єм в зображенні, погано передана фактура.

1 БАЛ ставиться у тому випадку коли студент виконав програму нормативної навчальної дисципліни менше як на 10 % від заданого плану

Шкала оцінювання: національна та ECTS

**4 курс
(залік)**

Семестр 1							Сума	
Поточне оцінювання та самостійна робота								
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
8	8	9	9	9	9	9	9	
							70	

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

9-8 БАЛІВ ставиться, якщо студент виконав повний обсяг роботи, композиційно правильно розмістив зображення на форматі, дотримався пропорцій, цілісності колірної гами, виявив знання пластичної анатомії передав об'єм та пластику, а також фактуру та матеріал.

7-5 БАЛІВ ставиться, якщо студент виконав повний обсяг роботи, але в роботі є помилка: невдале композиційне розміщення зображення на аркуші або є порушення в пропорціях, або в малюнку недостатньо показано знання пластичної анатомії, або студент недостатньо добре володіє засобами світлотіні і виражальними засобами живопису.

3-4 БАЛІ ставиться, якщо студент виконував завдання, але в роботі допустився цілого ряду помилок: невдало розмістив зображення на аркуші, порушив пропорції, є анатомічні помилки, відсутній об'єм в зображенні, погано передана фактура.

1-2 БАЛІ – ставиться у тому випадку, коли студент виконав програму нормативної навчальної дисципліни менше як на 10 % від заданого плану.

(екзамен)

Семестр 2					Сума	
Поточне оцінювання та самостійна робота						
Змістовий модуль 3			Змістовий модуль 4			
T9	T10	T11	T12	T13		
6	6	6	6	6	30	

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

6 БАЛІВ ставиться, якщо студент виконав повний обсяг роботи, композиційно правильно розмістив зображення на форматі, дотримався пропорцій, виявив знання пластичної анатомії передав об'єм та пластику, а також фактуру та матеріал.

4-5 БАЛІ ставиться, якщо студент виконав повний обсяг роботи, але в роботі є помилка: невдале композиційне розміщення зображення на аркуші або є порушення в пропорціях, або в малюнку недостатньо показано знання пластичної анатомії або студент недостатньо добре володіє засобами світлотіні і виражальними засобами малюнка.

3-2 БАЛІ ставиться, якщо студент виконував завдання, але в роботі допустився цілого ряду помилок: невдало розмістив зображення на аркуші, порушив пропорції, є анатомічні помилки, відсутній об'єм в зображенні, не вдало передана фактура.

1-БАЛ – ставиться у тому випадку, коли студент виконав програму нормативної навчальної дисципліни менше як на 10 % від заданого плану.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

- інструкційні картки;
- навчально-методичне забезпечення дисципліни;
- навчальні таблиці;
- ілюстративні матеріали тощо.

13. Рекомендована література

Базова

1. Шалаєва Г. П. Вчимося малювати : посібник. Київ : Країна мрій, 2008. 224 с.
2. Балбус Т. А. Композиція : навч.-метод. посібник для студентів педколеджу. Тернопіль : Вектор, 2015. 363 с.
3. Кириченко М. А. Основи образотворчої грамоти : навч. посібник для студентів ВНЗ. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : Вища школа, 2002. 190 с.
4. Яремків М. Композиція: творчі основи зображення : навч. посібник для ВНЗ 1-2 рівня акредитації. Тернопіль : Підручники і посібники, 2009. 111 с.
5. Живопись: учеб. пособие для студентов ВУЗ / Н. П. Бесчастнов, В. Я. Кулаков И. Н. Стор и др. Москва : ВЛАДОС, 2010. 224 с. (Изобразительное искусство).

Допоміжна

6. Бирч Л. Как рисовать масляными красками : Пошаговое руководство для начинающих. Москва : Астрель; АСТ, 2002. 96 с Валери В. Натюрморт: пособие по рисованию. Москва: ЭКСМО, 2002. 64 с.
7. Веселкові барви на уроках образотворчого мистецтва: (на допомогу педагогічним працівникам загальноосвітніх та позашкільних закладів освіти). Харків : Ранок, 2005. 112 с.
8. Елисеев М. А. Материалы, оборудование, техника живописи и графики Москва : АСТ; Астрель, 2002. 176 с.
9. Живопись: учеб. пособие для студентов ВУЗ / Н. П. Бесчастнов, В. Я. Кулаков И. Н. Стор и др. Москва : ВЛАДОС, 2003. 224 с.
10. Живопись: учеб. пособие для студентов ВУЗ / Н. П. Бесчастнов, В. Я. Кулаков И. Н. Стор и др. Москва : ВЛАДОС, 2010. 224 с. (Изобразительное искусство).
11. Иванова О. Акварель: практические советы. Москва: АСТ; Астрель, 2002. 93 с.
12. Крошо Э. Как рисовать. Акварель : Пошаговое руководство для начинающих Москва: Астрель; АСТ, 2002. 96 с.
13. Морозов Е. М. Живопись и рисунок гуашью. Самоучитель: пособие для худ. самообразования. Москва : Эксмо, 2006. 72 с.
14. Никодеми Г. Б. Масляная живопись: общие сведения, материалы, техника: практическое пособие. Москва : ЭКСМО, 2004. 144 с.
15. Никодеми Г. Б. Техника живописи: инструменты, материалы, методы : практические советы. Москвв : ЭКСМО-Пресс, 2002. 144 с.
16. Никодеми Г.-Б. Рисунок. Акварель и темпера. Москва : КСМО-Пресс, 2002. 112 с.
17. Ньютон У. Акварельная живопись. Москва: Кристина & К, 2002. 48 с.
18. Полное руководство по рисованию / гл. ред. С.С.Скляр. Харьков-Белгород : Клуб семейного досуга, 2009. 255 с.
19. Прищенко С. В. Кольорознавство : навч. посібник для студентів ВНЗ. К. : Альтерпрес, 2010. 351 с.
20. Прокофьев Н. И. Живопись. Техника живописи и технология живописных материалов : учеб. пособие для студентов вузов. Москва : ВЛАДОС, 2010. 158 с. .
21. Шашков, Ю. П. Живопись и ее средства : учеб. пособие для студентов ВУЗов / Ю. П. Шашков. Москва : Академический Проект, 2010. 127 с. (Gaudeamus).
22. Шестобуз О. С. Кольорознавство: навч.-метод. Посібник. Чернівці : ЧНУ, 2011. 140 с.

14. Інформаційні ресурси

ПЕЙЗАЖ

1. <http://gigart.ru/gj/painting/4201-zhivopis-pejzazhi-khudozhnik-romanov-roman.html>
2. <http://artrealizm.narod.ru/>
3. <http://ivan.at.ua/news/2008-06-03-263>
4. <http://vikaart.com/landscape.html>
4. <http://portretfoto.ru/a11471-zhanr-zhivopisi-pejzazh.html>
6. http://www.liveinternet.ru/users/an_ushka/post105533489/
7. <http://mirknig.org.ua/peyz.html>
8. <http://poglyad.com/blog-21/post-270>
9. <http://leonardodali.livejournal.com/18131.html>
10. <http://artlovers.narod.ru/gallery1.htm>
11. <http://dnevnik.bigmir.net/article/800377/>
12. <http://photo.i.ua/user/1212099/188517/4757259/>
13. <http://culture.unian.net/ukr/detail/188269>
14. <http://www.malyar.com.ua/ua/painting-naturmort/435.html>
15. <http://www.ex.ua/view/16733875>
16. <http://platfor.ma/organizers/4e01ccbe0fa0c/>
17. http://kntu.net.ua/index.php/kaf_design/Kafedra-Dizajn/Galereya/Pereglyadi-disciplini/Risunok-ta-zhivopis
18. <http://www.wikipaintings.org/uk/henryk-siemiradzki>

НАТЮРМОРТ

19. <http://www.vox.com.ua/data/publ/2008/02/12/oleksandr-masyk-zhyvopys-tse-pereplavka-zhyttyevyh-tragedii-v-radist-buttya.html>
20. <http://www.liveinternet.ru/tags/%ED%E0%F2%FE%F0%EC%EE%F0%F2+%F1+%E2%E8%ED%EE%E3%F0%E0%E4%EE%EC/>
21. http://dinozavr.blogspot.com/p/blog-page_07.html
22. <http://www.good-style.info/blog/zhivopis-akvarelyu-vtoroy-etap/>
23. <http://www.liveinternet.ru/community/2332998/post114617669/>
24. <http://www.liveinternet.ru/users/shokolady/rubric/988239/page2.html>
25. <http://safonov-gallery.com/zarubegnaya-givopis-c79f27a344c455683868cf52c9f7b8d3.html>
26. <http://ukr-arts.com/shop/cat/9>
27. <http://mysorru.ru.com/photo/zhivopis-natyurmort-guashyu-0e.html>
28. <http://baserape.blogspot.com/2007/10/17.html>
29. <http://www.liveinternet.ru/users/1434080/tags/%ED%E0%F2%FE%F0%EC%EE%F0%F2/>
30. <http://mirknig.com/knigi/kultura/1181524699-gollandskiy-natyurmort-xvii-veka.html>
31. <http://blog.i.ua/search/?type=label&words=9355>
32. <http://www.liveinternet.ru/community/2332998/post160234686/>
33. <http://www.liveinternet.ru/tags/%EF%EE%F0%F2%F0%E5%F2/>

34. <http://www.diary.ru/~zinder/?tag=22717&from=80>
35. http://allday.ru/3124-jeksperimentalnaja_zhivopis_ivana_ageeva.html
36. <http://www.liveinternet.ru/users/3485865/post144061209/>
37. <http://bibliotekar.ru/Louvre-2/145.htm>
38. <http://ladov-ilya.narod.ru/>
39. <http://tanjand.livejournal.com/171137.html?thread=2210177>
40. <http://kirov.olx.ru/iid-229260577>
41. http://gamma-gallery.com/sergei_kropovinskiy_natyurmort_s_yablokom.html

ПОРТРЕТ

42. https://www.google.ru/search?newwindow=1&hl=ru&q=%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82%D1%80%D0%B5%D1%82+%D0%B2+%D0%B6%D0%B8%D0%B2%D0%BE%D0%BF%D0%B8%D1%81%D0%B8&sa=X&ved=2ahUKEwjgodu4_qrlAhVMBBAIHdbkAvAQ1QIoAXoECBEQA&biw=1680&bih=907
43. <https://naydisebya.ru/portret-v-zhivopisi>
44. https://www.krugosvet.ru/enc/kultura_i_obrazovanie/izobrazitelnoe_iskusstvo/PORTRRET_V_IZOBRAZITELNOM_ISKUSSTVE.html
45. <https://www.art-spb.ru/article/219>
46. <https://www.pinterest.com/pin/779545016719812053/?nic=1>
47. https://denir.com.ua/portfolios/portret-maslom-s-nula?utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign=search_portrety_obshchi_e_priamye_poisk&utm_term=%7Bkeyword%7D&utm_content=%7Bcreative%7D&gclid=EAIaIQobChMI-77blv-q5QIVIZAYCh3b7g7IEAAYASAAEgIp_vD_BwE

ФІГУРА ЛЮДИНИ

42. <http://art-etud.com.ua/index.php?page=1004>
43. [http://ntb.pstu.edu/index.php?id=63&tx_ttnews\[tt_news\]=245&cHash=48e1438e17279622794280e2dc2bc54d](http://ntb.pstu.edu/index.php?id=63&tx_ttnews[tt_news]=245&cHash=48e1438e17279622794280e2dc2bc54d)
44. <http://nikolaydashov.government-alt.ru/labels/brauzer/>
45. <http://www.spokusa.com.ua/info/1082.html>
46. <http://www.neizvestniy-geniy.ru/promo3.html>
47. http://erdeliart.blogspot.com/2012/01/blog-post_8265.html
48. http://nikartist.info/index.php?option=com_content&view=article&id=16:2009-01-29-13-33-14&catid=7&Itemid=115&lang=uk
49. http://www.galleryart.com.ua/greatest_ua.php